

Profesor PhDr.
Jozef Kuric, CSc.
padesátiletý

Jméno profesora Kurice znají u nás tisíce učitelů — absolventů pedagogických fakult, kteří od r. 1961 studují z jeho čtivé a didakticky zdařilé učebnice *Vývojová psychologie* (1961, 1963, slovensky i česky). A nesporně ho znají ještě větší počty rodičů, jimž profesor Kuric určil hned dvě neméně sympatické knížky *Poznejte svoje dieťa* (1959, česky 1965) a *Rodičom o deťoch* (1963, 1965). Z těchto knih rodiče a další zájemci získávají poznatky nejen o vývojových zvláštnotech jednotlivých období dětství a dospívání, ale i náměty na řešení různých výchovných problémů. Poznatky ontogenetické psychologie určené výchovným pracovníkům a rodičům profesor Kuric uveřejňuje též ve formě populárně vědeckých článků v *Učitelských novinách*, v *Rodině a škole*, v *Materskej škole*, v *Prírode a spoločnosti* a jinde. Pečlivý bibliograf by napočítal více než 40 těchto příspěvků vývojové psychologie výchovné praxi.

Odborníci znají průkopnickou výzkumnou monografii profesora Kurice z důležité, ale u nás poněkud zanedbávané oblasti autoregulace, a to *O sebvýchově mladého člověka* (1966). V tomto díle jsou analyzovány podmínky, možnosti, formy, prostředky a účinky sebvýchovy v období adolescence, je uvedeno, kolik procent a jakých mladých lidí o seberegulaci usiluje. Dílo tak ukazuje, jak obrovskou rezervu pro posílení výchovného procesu představuje záměrná autoregulace. Na toto téma profesor Kuric publikoval ještě několik dílčích výzkumných studií v odborných časopisech a sbornících.

Další oblast odborného zájmu profesora Kurice představují výzkumy vývoje receptivních a kreativních uměleckých schopností u dětí a mládeže — tedy opět těch fází ontogeneze, v níž se utváří všestranně rozvinutá

osobnost socialistického člověka, pro kterou umění představuje významnou součást životního stylu. Náš jubilant uveřejnil 10 studií, které se zabývají vnímáním a hodnocením uměleckých děl z oblasti výtvarného a hudebního umění, některé z nich přednesl na svých studijních pobytech v SSSR a NDR. Nyní připravuje monografii z oblasti psychologie uměleckého vnímání.

Tomu, kdo profesora Kurice zná, jistě není třeba připomínat jeho velkou sebekázeň, uměřenost ve vystupování, citlivý vztah k lidem a přitom náročnost na plnění úkolů. Toto makarenkovské spojení zásadovosti a spravedlnosti, důslednosti a velkorysosti, náročnosti a laskavosti ve vztahu k lidem je nosnou vlnou jeho řídicí a organizačnické práce. Každému, kdo ho blíže poznává, musí zaimponovat jeho pronikavá schopnost jít k jádru věci, rozpoznat hlavní nit v předivu mezilidských vztahů a orientovat se na hledání konstruktivního řešení v organizačních, pracovních i personálních problémech.

V jeho organizačnické činnosti (od r. 1961 je vedoucím Katedry psychologie na Pedagogické fakultě UK v Trnavě, od r. 1975 externě vede Katedru psychologie Filozofické fakulty UJEP v Brně) se tato schopnost projevuje v praxi, neboť pod jeho vedením se trnavské pracoviště psychologie za 17 let rozrostlo personálně na 21 členů (z toho 15 psychologů) a dá se říci, že Katedra psychologie na Pedagogické fakultě UK v Trnavě je po kádrové, odborné a materiální stránce nejlépe vybudovanou katedrou ze všech pedagogických fakult v ČSSR. Rovněž na pracovišti psychologie filozofické fakulty v Brně se profesorovi Kuricovi za krátkou dobu podařilo přispět k nastolení dělné a konstruktivní atmosféry a k organizačnímu obnovení katedry. V současnosti vynakládá vážné úsilí nejen na kádrovou stabilizaci katedry, ale i na její materiální a prostorové dobudování, modernizaci zařízení a výzkumné usměrnění. Jeho organizační činnost a vztahy k podřízeným jsou dokladem toho, že poznatky psychologie řízení nejsou jen akademickým věděním, ale že mohou být i účinným nástrojem socialistického stylu vedení lidí „spoluprací“.

Vedením katedry se však organizačnická a řídicí činnost profesora Kurice zdaleka nevyčerpává. Je členem redakční rady časopisů *Studia psychologica* a *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*. V letech 1965—1969 byl proděkanem pro vědeckou a uměleckou činnost a jedno funkční období členem výboru ZO KSS. Velké zásluhy má i na rozvoji úspěšné činnosti Svazu československo-sovětského přátelství své fakulty. Po dvě funkční období je předsedou ZČSSP. Za obětavou práci v této masové politické organizaci dostal několik uznání a Čestný odznak ZČSSP II. stupně.

Analyzujeme-li životní dráhu našeho jubilanta, můžeme při zběžném pohledu konstatovat čínorodý život vysokoškolského učitele, který svůj čas naplňuje bohatou a rozsáhlou pedagogickou činností, veřejně prospěšnou prací, vědecko-výzkumnou činností a výchovou pěti dětí i životem v pěkném manželství.

Podíváme-li se důkladněji na jednotlivé klíčové body jeho života, vidíme, že tento čínorodý muž, který se narodil 30. 5. 1926 v prosté rodině maloročníka a sezónního dělníka na dětvanských kopanicích (okr. Zvolen), začal chodit do školy až ve 13 letech, protože mu to životní pod-

mínky dříve neumožnily (velká vzdálenost bydliště od místa školy, nutnost pomáhat doma). Jako třináctiletý však za rok absolvoval pět ročníků základní školy, aby pak hned na to vstoupil do 1. ročníku měšťanské školy a odtud po roce do 2. třídy gymnázia (což se povolovalo jen velmi nadaným). V letech 1948—1952 prožívá bouřlivá únorová léta a budovatelské nadšení po Únoru jako vysokoškolský student výtvarné výchovy a pak psychologie, věnuje se aktivně práci ve svazu mládeže, vydělává si kondicemi, maluje. Možná, že toto obtížné probíjení se ke vzdělání ovlivnilo směr životní dráhy profesora Kurice, totiž věnovat se pedagogickému působení v oblasti psychologie, která právě může ukázat rodičům a učitelům, jak je důležité v každém dítěti objevovat jeho možnosti a pomoci mu realizovat je na hodnotné životní dráze.

Po absolvování studia psychologie se profesor Kuric stal asistentem na pedagogické fakultě UK v Bratislavě, kde v rámci různých organizačních změn (fakulta společenských věd Vysoké školy pedagogické, Pedagogický institut, Vyšší škola pedagogická a znovu Pedagogická fakulta UK se sídlem v Trnavě) působí až dodnes. V r. 1963 byl jmenován docentem, od 1. 10. 1973 mimořádným profesorem psychologie.

Profesor Kuric přednáší hlavně obecnou a vývojovou psychologii, vyučoval však často i pedagogickou psychologii. Působí nejen v řádném, ale i v dálkovém a postgraduálním studiu, a hned po svém přijetí do KSS v r. 1961 pracoval jako lektor OV KSS a od r. 1971 se stal lektorem Krajské politické školy. Jeho přednášky jsou vynikající po stránce obsahové i didaktické a rétorické.

Profesor Kuric se významně uplatňuje i na poli organizace vědy. V uplynulé pětiletce řešil tři dílčí témata státního plánu výzkumu a v nastávající pětiletce koordinuje hlavní výzkumný úkol rezortního plánu výzkumu RŠ-5 *Vplyv výchovnovzdelávacieho obsahu a metód na formovanie osobnosti žiaka základnej školy*. Úkol má šest dílčích úloh a na jejich řešení se podílí asi 120 řešitelů. Kromě toho participuje prof. Kuric na třech dílčích úkolech státního plánu výzkumu, a to VIII-5-2/5 *Vývin estetického vnímania a poznávania v ontogenéze*, VIII-5-4/4 *Autoregulace osobnosti socialistického člověka a duševní zdraví* a VIII-5-4/5 *Žiak socialistickej školy, riadenie jeho vývinu a metódy výskumu*. Profesor Kuric je též školitelem interního aspiranta Nguen Honh Vinga z VDR na Katedře psychologie FF UJEP v Brně.

Zdálo by se, že je to na jeden plodný a bohatý lidský život až dost. Náš jubilant je však kromě toho ještě horlivým chatařem a lidovým umělcem. Ve volném čase vyrábí vkusně vyzdobené fujary a píšťaly svého rodného kraje, na které také aktivně hraje. Je potěšením slyšet ho hrát jímavé melodie pastevců středního Slovenska. Zabývá se i vyhledáváním a úpravou samorostů a pokračuje i v zálibě z mládí — v malování.

Psychologa osobnosti na každém člověku zajímá, co je ústřední linií jeho osobnosti. Když se nad tím zamyslíme u profesora Kurice, dá se říci, že je to tvorba a jednota teorie a praxe ve všech oblastech jeho života. Pohledme na jeho práci na vlastní osobě a podněcování druhých k sebevýchově (v teorii se pak věnuje výzkumům autoregulace osobnosti), pohledme na jeho organizátorskou, pedagogickou a veřejněprospěšnou

a politickou činnosť (v oblasti teórie pak výzkumy v oblasti ontogenetickej psychológie, ktorá sa zabyvá tým, jak se formuje, tvorí osobnosť), pohľadme konečne na jeho vedeckú výskumnú a ľudovú umeleckú činnosť (na teoretickej úrovni jde o tvůrčí činnosť ve vlastním slova smyslu a její zkoumání). Tato vzácná jednota praktického života a teoretického bádání, tato jednotná línie životní dráhy naplněná tvorbou je hodná následování a můžeme jen našemu jubilantovi z celého srdce přát, aby dál šel touto cestou a aby ke stovce jeho studií a prací brzy přibyla další.

Společnost oceňuje zásluhy profesora Kurice, takže v r. 1967 dostal titul Vzorný učitel a v r. 1969 Pamětní medaili University Komenského II. stupně. Přejeme mu, aby k tomuto vnějšimu ocenění brzy přibyla i další uznání jeho záslužné práce pro mládež, společnost i vědu.

V. Smékal

SVETOVÁ KONFERENCIA O NADANÝCH DEŤOCH

V dňoch 8.—12. septembra 1975 sa konala v Londýne Svetová konferencia o nadaných deťoch, ktorú organizovala britská Národná asociácia pre nadané deti (National Association for Gifted Children). Na tomto medzinárodnom stretnutí pedagógov, psychológov, sociológov, lekárov a ostatných odborníkov zaoberajúcich sa problematikou nadaných detí bolo prítomných takmer 500 účastníkov z 55 krajín. Najväčšie zastúpenie mali Veľká Británia a USA. Zo socialistických krajín mali ČSSR, MLR, PLR a SFRJ po jednom, BLR dvoch účastníkov.

Rokovanie konferencie prebiehalo (okrem dvoch diskusných odpovedí) spoločne, striedali sa rôznorodé príspevky prevažne amerických a britských autorov za primeranej pozornosti zástupcov tlače, ktorá prinášala takmer denne články o priebehu konferencie.

Ako hlavnú tému určili organizátori konferencie o nadaných deťoch *Opatrenia pre ich budúcnosť*. Táto téma však zahŕňala viaceré problémové okruhy, najmä problémy definovania, diagnostikovania a vzdelávania nadaných detí.

S prvým príspevkom po otvorení konferencie vystúpil lord James of Rusholme, ktorý hovoril o potrebe špeciálnych výchovnovzdelávacích opatrení pre nadané deti vo Veľkej Británii. Na rozdiel od oficiálnych opatrení pre nadané deti, ktorá nezasahuje do neho stanoviska Národnej asociácie pre nadané deti, ktorá nezasahuje do súčasnej kampane proti zrušeniu štátnych výberových škôl, obhajoval doterajší britský systém výberového školstva ako dôležitú formu pomoci nadaným deťom.

Dr. Harold Lyon, vedúci pracovník pre talentovaných a nadaných žiakov na federálnom Ministerstve školstva USA, predniesol podrobnú správu o starostlivosti o nadané deti v USA. Podľa ich poňatia definícia pojmu nadania nezahŕňa len vysoké všeobecné rozumové schopnosti, ale aj vysoký stupeň tvorivosti, vysoké schopnosti pre vodcovstvo a iné. Na